

19.6.2025

ASIA

Vaatus luonnonsuojelulain (9/2023) 126 §:n mukaisten pakkokeinojen käyttämisestä

VIREILLEPANIJA

Espoon ympäristöyhdistys ry

VAATIMUKSET UUDENMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSESSA

Espoon ympäristöyhdistys ry (vireillepanija) vaatii 6.6.2025 päivätyssä vireillepanossaan, että Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) käyttää luonnonsuojelulain 126 §:n mukaisia pakkokeinoja Espoon Hepokorvenkallion datakeskushankkeen työmaan meluilmoitusten mukaisten erityisen häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavien töiden kieltämiseksi luonnonsuojelulain vastaisina elo- ja syyskuun aikana vuonna 2025.

Hakemuksen kohteena olevan alueen asemakaavamääräysten mukaan lintujen pesimärauhan turvaamiseksi alueella ei saa tehdä paalutuksia tai muita erittäin erityisen häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavia töitä 15.4–30.6. välisenä aikana, eikä muuttohuipun 1.9.–31.10. välisenä aikana.

Hankkeen 13.8.2024 tekemän meluilmoituksen mukaan kyseisiä töitä, mukaan lukien paalutusta, oli tarkoitus tarvittaessa tehdä myös em. rauhoitusjaksojen väliin jäävällä ajalla eli heinä-elokuussa. Vireillepanija oli mielipiteessään meluilmoituksesta 4.9.2024 vaatinut rauhoituksen ulottamista koko kesän ajalle. Perustelunaan yhdistys on selvittänyt töiden sallimisen olevan ajantasaisen ja parhaan luonnontieteellisen tiedon perusteella luonto- ja lintudirektiivien edellyttämän suojelun ja luonnonsuojelulain vastaista. Espoon kaupungin meluilmoituksesta 11.11.2024 antamassa päätöksessä työt kuitenkin sallittiin myös ko. aikana ja perusteluissa vedottiin muun muassa sanottuun asemakaavamääräykseen.

Hanke päivitti 7.5.2025 jättämässään uudessa meluilmoituksessa alkuperäistä meluilmoitustaan muun muassa jatkamalla erityisen häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavien töiden kestoa lähes vuodella eteenpäin 14.4.2026 asti.

Merkittävää on, että aiemman meluilmoituksen mukaan edellä mainittujen töiden olisi pitänyt valmistua jo huhtikuussa 2024 ja paalutusta olisi jatkettu ”tarvittaessa” heinä-elokuussa. Kuitenkin nyt melutyöt ovat edelleen täysin kesken ja koko hyvin mittava paalutustyö ei ole käytännössä ehtinyt edes käynnistyä ennen pesimärauhan alkamista 15.4. Uusi meluilmoitus tarkoittaa melutöiden, mukaan lukien

niiden kaikkien häiritsevimmän paalutusvaiheen, toteuttamista täydellä intensiteetillä linnustorauhoituksessa olevan aukon aikana.

Kuten jo todettua, menettely on luonto- ja lintudirektiivien vastaista niiden edellyttäessä suojeluperusteena olevien lintulajien suojelun toteutumista niiden elämänsykliin kaikissa tärkeissä vaiheissa. Olennaista on, että kyseisten töiden kieltäminen 15.4.–30.6. välisenä aikana ja muuttohuipun 1.9.–31.10. välisenä aikana on annettu nimenomaisesti siksi, että niistä aiheutuvan häiriön on tunnistettu aiheuttavan em. säännösten vastaisen vaikutuksen.

Asemakaavamääräyksen antamiseen ei ole tuolloin kuitenkaan sisällytynyt kaikkea olennaista ja ajantasaista luonnontieteellistä tietoa Matalajärven linnustollisesta merkityksestä. Määräyksissä ei siten ole tunnistettu sitä, että Matalajärven Natura-alue on nykyisin koko Uudenmaan tärkein vesilintujen sulkimisaikainen levähdysalue. Nimenomaan heinä-elokuu on sulkimisen kannalta tärkeä. Alueella on sanottu merkitys huomattavalle osalle sitä käyttävistä lintulajeista, jotka kaikki ovat lintudirektiivin tiukasti suojeltavia tuossa erityisen herkässä elämänsyklin vaiheessa.

Helsingin Seudun Lintutieteellisellä Yhdistyksellä on Matalajärven linnustoarvojen paras tieteellinen tuntemus alueen pitkällisen seurannan ja tieteellisen asiantuntemuksensa tason perusteella. Alueen ja mainitun ajankohdan merkitys lajeille on vahvistettu yhdistyksen lausunnossa. Edelleen lausunnossa osoitetaan tieteellisin perustein, miksi melutöiden häiriö on kaikkein haitallisinta linnuille ja niiden poikueiden selviytymiselle juuri elo-syyskuuhun ajoittuvana sulkimisaikana.

Vireillepanija toteaa, että on yksiselitteisesti ja vakavasti lainvastaista sallia tunnistetun häiritsevyytensä takia osana vuotta kielletty toiminta sellaisena muuna ajanjaksona, jona siitä linnulle aiheutuva haitta on tieteellisen tiedon perusteella kaikkein vahingollisinta. Tällaisen toiminnan kieltäminen on minimiedellytys jo Natura-suojelun edellyttämän varovaisuusperiaatteen vuoksi. Lisäksi yhdistys painottaa, että asemakaavamääräykseen ei voida vedota luonnonsuojelulain vastaisen vaikutuksen aiheuttavan menettelyn perusteluna, vaikka asemakaava olisi lainvoimainen.

Vireillepanija kiinnittää lisäksi huomiota asiassa merkityksellisenä seikkana tuoreeseen tietoon Matalajärven läheisyyteen suunnitellusta uudesta datakeskushankkeesta. Vahingollisen toiminnan salliminen Hepokorven hankkeelle Natura-alueen linnuston kannalta herkömpänä aikana puhtaasti taloudellisen edun nimissä johtaisi tuon tulevan hankkeen luontovaikutusten hallinnan kannalta hyvin hankalaan tilanteeseen. Lähtökohtana tulisi olla, että tieteellisesti osoitetusti Natura-suojelun vaarantavalta toiminnalta edellytetään johdonmukaisesti luonnonsuojelulain mukaista poikkeamispäätöstä.

Edellä esitetyn perusteella ja liitteen lausunnon nojalla vireillepanija pitää selvänä, että meluilmoitusten mukaisen toiminnan suorittaminen aiheuttaisi Natura-alueen suojelun toteutumiselle vakavan luonnonsuojelulain vastaisen vaikutuksen.

Lainvastainen toiminta on meluilmoituksen perusteella hankkeen toimeenpantavissa ennen sitä koskevan päätöksen antamista tai minkään muun olemassa olevan määräyksen estämättä. Tästä syystä vireillepanija katsoo välttämättömäksi, että ELY-keskus kieltää toiminnan luonnonsuojelulain 126 §:n perusteella, jotta estetään luonnon tuhoutuminen ja luonnonarvojen heikentyminen, joka ei ole merkitykseltään vähäinen. Määräys tulee antaa kiireellisesti siten, ettei suojelu vaarannu 1.7.2025 alkavaksi ilmoitetun toiminnan takia.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hylkää vireillepanijan vaatimuksen luonnonsuojelulain 126 §:n mukaisten pakkokeinojen käyttämisestä.

Perustelut

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain 34 §:n mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää.

Luonnonsuojelulain 126 §:n 1 momentin mukaan jos joku lyö laimin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamisen taikka ryhtyy niiden vastaiseen toimeen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi kieltää asianomaista jatkamasta tai toistamasta tekoa tai laiminlyöntiä ja sakon tai keskeyttämisen uhalla velvoittaa hänet määräajassa poistamaan oikeudenvastaisen tilan tai korjaamaan laiminlyönnin taikka asettaa uhan, että tarpeelliset toimenpiteet teetetään asianomaisen kustannuksella. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä.

Luonnonsuojelulain 128 §:n 1 momentin mukaan haittaa kärsivällä henkilöllä on oikeus saattaa 126 §:ssä tarkoitettu asia vireille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa, jos vireillepanon tarkoituksena on estää luonnon tuhoutuminen tai luonnonarvojen heikentyminen, joka ei ole merkitykseltään vähäinen, tai käynnistää luontovahingon korjaaminen. Sama oikeus on 134 §:n 4 momentissa tarkoitettulla rekisteröidyllä yhteisöllä toiminta-alueellaan ja kunnalla.

Oikeudellinen arviointi

Luonnonsuojelulain 126 §:n 1 momentin mukaisten pakkokeinojen käyttämistä koskeva asia on tullut ELY-keskukseen vireille lain 128 §:n 1 momentin perusteella. Vireillepanija on vaatinut Winthrop Technologies Finland Oy:n Hepokorvenkallion datakeskushankkeen rakentamista koskevien, 13.8.2024 ja 7.5.2025 päivättyjen meluilmoitusten mukaisten erityisen häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavien toimien kieltämistä elo- ja syyskuun aikana vuonna 2025. Vireillepanijan mukaan edellä mainitusta toiminnasta voi aiheutua luonnonsuojelulain 34 §:ssä kiellettyä merkittävää heikentymistä Matalajärven (FI0100092) Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena oleville luonnonarvoille.

Luonnonsuojelulain 34 §:n mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. Kielto koskee sekä Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella sekä sen ulkopuolella tapahtuvaa toimintaa, jos tällaisen toiminnan merkittävän haitalliset vaikutukset voivat ulottua Natura 2000 -alueelle. Euroopan komission 21.11.2018 päivätyn tiedonannon (Natura 2000 -alueiden suojelu ja käyttö, luontodirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan säännökset, C(2018) 7621) mukaan heikentymisellä tarkoitetaan mitä tahansa Natura 2000 -alueen suojelun perusteena olevaan luontotyyppiin tai lajin elinympäristöön vaikuttavaa huononemista.

Matalajärven Natura 2000 -alueen tietolomakkeen mukaan alueen suojelun perusteena on muun muassa alueen pesimälinnusto. Matalajärvi on luokiteltu lintuvesiensuojeluohjelmassa valtakunnallisesti arvokkaaksi, ja järvellä pesii runsas vesi- ja rantalinnusto.

Matalajärven Natura 2000 -alueen eteläpuolella sijaitsevalle Hepokorven alueelle on 15.11.2021 hyväksytty Hepokorvenkallion asemakaava, jonka tarkoituksena on mahdollistaa datakeskuksen rakentaminen alueelle. Asemakaava sai lainvoiman 8.11.2023. Hepokorvenkallion asemakaavasta on tehty kumotun luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukainen Natura-arviointi 10.8.2020. Natura-arvioinnin mukaan Hepokorvenkallion alueen rakentamisaikainen melu voi olla Matalajärven pesimälinnustolle merkittävää, etenkin paalutus- ja räjäytystöissä.

ELY-keskus on antanut Hepokorvenkallion asemakaavan Natura-arvioinnista lausunnon 13.8.2021 (UUDELY/2316/2021). Lausunnon mukaan hankkeen linnustovaikutukset eivät muodostu merkittäviksi, jos arvioinnissa esitetyt lieventämistoimenpiteet toteutetaan etenkin rakentamisaikaisen melun torjumiseksi. Lisäksi lausunnossa todettiin, että impulssimaista melua aiheuttavat rakennustyöt tulisi ajoittaa linnuston kannalta herkkien kausien, eli 15.4.–30.6. ja 1.9.–31.10. ulkopuolelle.

Hepokorvenkallion asemakaavaan on ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti otettu asemakaavamääräys (6 §), jonka mukaan lintujen pesimärauhan turvaamiseksi alueella ei saa tehdä paalutuksia tai muita erittäin häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavia töitä 15.4–30.6. välisenä aikana ja muuttohuipun 1.9.–31.10. välisenä aikana.

Winthrop Technologies Finland Oy on ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisesti ilmoittanut 13.8.2024 Espoon kaupungille erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta louhinta-, murskaus-, iskuvasarointi- ja lyöntipaalutustyöstä, joka liittyy datakeskuksen rakentamiseen Hepokorvenkallion asemakaava-alueelle. Espoon kaupunki on 11.11.2024 antanut päätöksen edellä mainitusta meluilmoituksesta. Päätöksen mukaan lintujen pesimärauhan 15.4.–30.6. ja muuttohuipun 1.9.–31.10. välisenä aikana ei suoriteta meluilmoituksen mukaisia töitä pois lukien louhintaan liittyvä louheen kaivutyö ja lastaus, jota voidaan tarvittaessa suorittaa myös 15.4.-30.6. välisenä aikana.

Vireillepanija on valittanut edellä mainitusta Espoon kaupungin päätöksestä Vaasan hallinto-oikeudelle. ELY-keskus on 20.1.2025 antanut Vaasan hallinto-oikeudelle lausunnon vireillepanijan valituksesta (UUDELY/1596/2024). Lausunnossa otettiin kantaa muun muassa meluilmoituksesta annetun päätöksen mahdolliseen luonnonsuojelulain vastaisuuteen Matalajärven Natura 2000 -alueelle aiheutuvien vaikutusten osalta. Lausunnossa ELY-keskus ei katsonut meluilmoituksesta annetun päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä tai päätöksen mukaisen toiminnan keskeyttämistä tarpeelliseksi.

Lausunnossa todettiin muun ohella seuraavaa: ”Hepokorvenkallion asemakaavassa esitetty lintujen pesinnän aikainen rajoitus kaikkein eniten melua aiheuttavien työvaiheiden osalta huomioi ELY-keskuksen näkemyksen mukaan myös lintujen sulkasatoajan riittävällä tavalla. Esimerkiksi sorsalintujen tapauksessa koiraat aloittavat sulkimaan haudontajakson alkuvaiheessa, joten sulkasato on heinäkuun aikana jo ohi. Naaraat sulkivat noin kuukauden koiraita myöhemmin, joten niiden sulkasato saattaa myöhään pesivien yksilöiden osalta ulottua elokuun puolelle, mutta valtaosalla naaraistakin sulkasadon kriittisin vaihe on ohi heinäkuun loppuun mennessä (Salminen 1983: Suomen sorsalinnut). Sulkasato ei ole myöskään fysiologisesti lähellekään esimerkiksi pesintään ja munien tuottamiseen verrattavissa oleva ponnistus linnulle. Sulkasato lisää päivittäistä energiankulutusta vain muutamalla prosentilla, verrattuna yksilön perusmetaboliaan (Jenni & Winkler 2020: The Biology of Moults in Birds). Siten mahdolliset ajoittaiset pakoreaktiot eivät ole kriittisessä roolissa tällaisten lajien osalta, jotka jo luontaisesti ovat arkoja ja pakenevat mahdollisia saalistajia useita kertoja päivässä. Sulkasatoinen lintu ei ole myöskään yhtä kriittisesti altis pakenemiselle kuin pesäpaikalta pois pelotettu lintu. Sulkasatoinen lintu voi yksinkertaisesti siirtyä kauemmas melun lähteestä ja jatkaa ruokailua etäämmällä. Natura-alueella linnut voivat siirtyä selvästi yli 1,5 kilometrin päähän kaava-alueen reunasta.”

Winthrop Technologies Finland Oy on 7.5.2025 tehnyt Espoon kaupungille toisen ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisen meluilmoituksen Hepokorven datakeskushankkeeseen liittyvistä rakennustöistä 1.7.2025-14.4.2026 välisenä aikana. Meluilmoituksen mukaan lyönti- ja porapaalutusta on tarkoitus suorittaa alueella muun muassa 1.7-31.8.2025 välisenä aikana. Lisäksi louhintaa on tarkoitus suorittaa muun muassa 1.8.2025-31.08.2025 välisenä aikana ja murskausta muun muassa 1.8-31.8.2025 välisenä aikana. ELY-keskus toteaa, että edellä mainitut toimenpiteet on näin ollen tarkoitus suorittaa Hepokorvenkallion asemakaavamääräyksen mukaisesti linnuston kannalta herkkien kausien, eli 15.4.–30.6. ja 1.9.–31.10. ulkopuolella.

Espoon kaupunki on 18.6.2025 antanut päätöksen edellä mainitusta meluilmoituksesta. Päätöksessä määrätään muun ohella seuraavaa: "Räjäytys- ja paalutustyöt on kielletty 1.7.-31.8.2025 välisenä aikana, mikäli töistä aiheutuvan melun todetaan häiritsevän lintuja Matalajärven Natura-alueella. Mikäli häiriötä todetaan aiheutuvan, tulee häiriötä aiheuttavat työt keskeyttää välittömästi. Töitä saa jatkaa vasta, kun Espoon kaupungin ympäristövalvonta on hyväksynyt tarvittavat toimenpiteet meluhaitan vähentämiseksi."

Päätöksen mukaan Winthrop Technologies Finland Oy:n tulee seurata Matalajärven Natura 2000 -alueen lintujen reagointia 1.-31.8.2025 suoritettavien räjäytysten ja 1.7.-31.8.2025 tehtävien paalutusten aikaan Matalajärven lintutornista päätöksessä määriteltujen ehtojen mukaisesti. Seurannan toteuttajan tulee päätöksen mukaan olla kokenut linnustoasiantuntija ja tarkkailussa tulee kiinnittää erityistä huomiota poikueisiin. Seurannan tulokset tulee toimittaa viikoittain Espoon kaupungin ympäristövalvontaan ja ympäristövalvontaan tulee lisäksi ilmoittaa välittömästi, mikäli työstä havaitaan aiheutuvan häiriötä linnuille. Määräyksen tarkoituksena on varmistaa, etteivät meluisimmat työvaiheet häiritse Natura-alueen lintuja myöskään asemakaavan mukaisen pesimä- ja muuttoreuhan välisenä aikana, joka on muun muassa lintujen sulkimisaikaa.

ELY-keskus katsoo myös edellä mainittuihin lausuntoihinsa viitaten, ettei meluilmoitusten mukaisesta toiminnasta ole syytä epäillä aiheutuvan luonnonsuojelulain 34 §:n vastaisia vaikutuksia Matalajärven Natura 2000 -alueelle, kun erityisen häiritsevää melua ja tärinää aiheuttava toiminta rajataan Hepokorvenkallion asemakaavamääräyksen mukaisesti linnuston kannalta herkkien kausien ulkopuolelle. Lisäksi erityisen häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavan toiminnan vaikutuksia Matalajärven Natura 2000 -alueen pesimälinnustolle tullaan Espoon kaupungin päätöksen mukaisesti seuraamaan myös linnuston kannalta herkkien kausien välisenä ajanjaksona 1.7.-31.8.2025 ja toiminta tarvittaessa keskeyttämään kaupungin ympäristövalvonnan toimesta, jos linnuille havaitaan kyseisenä ajanjaksona aiheutuvan haittaa.

Edellä esitetyn perusteella ELY-keskus katsoo, ettei Winthrop Technologies Finland Oy:n meluilmoitusten mukaisesta toiminnasta aiheudu sellaisia haitallisia vaikutuksia, jotka voisivat merkittävästi heikentää Matalajärven Natura 2000 -alueen suojeluperusteisia luonnonarvoja. ELY-keskus näin ollen hylkää vireillepanijan vaatimuksen sillä perusteella, ettei vireillepanon kohteena olevista toimenpiteistä aiheudu luonnon tuhoutumista tai luonnonarvojen heikentymistä, joka olisi luonnonsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten vastaista tai niitä laiminlyövää.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös	sähköpostitse: Espoon ympäristöyhdistys ry
Tiedoksi	sähköpostitse: Espoon kaupunki Winthrop Technologies Finland Oy
MUUTOKSENHAKU	Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä. Tätä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä.
ASIAN KÄSITTELIJÄT	Asian on esitellyt lakimies Anniina Kaikkonen ja ratkaissut yksikön päällikkö Ilpo Huolman. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja UUELY/2851/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/2851/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Huolman Ilpo 19.06.2025 11:03

Esittelijä Kaikkonen Anniina 19.06.2025 10:32

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

- Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.
- Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.
- Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.
- Yleistiedoksiannossa tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan ilmoituksen julkaisemisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen verkkosivulla.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuo- mioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja; asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Helsingin hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Yksityishenkilöt, yritykset ja yhteisöt voivat lähettää valituskirjelmän hallinto- ja erityistuo- mioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>). Valituskirjelmän voi toimittaa perille myös henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuo- mioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Posti- ja käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: asiakaspalvelu/kirjaamo 029 56 42069, vaihde 029 56 42000

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Faksi: 029 56 42079

Aukioloaika: ma–pe 8.00–16.15